

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 20. 05. 2014 r.

III.7064.205.2014.JA

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Imię i nazwisko Pana Ministra

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają skargi od osób wykluczonych z grona uprawnionych do ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne z uwagi na fakt, iż mają ustalone prawo do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 5 pkt 1a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.) w sytuacji, gdy osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego nie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Wyłączenie takie powoduje, że nawet w sytuacji, gdy opiekun niepełnosprawnego dziecka lub osoby, której niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej (przed ukończeniem 25. roku życia), który ma ustalone prawo do świadczeń emerytalno-rentowych spełnia ustawowe warunki do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego nie ma on możliwości dokonania wyboru, czy będzie korzystał ze świadczenia pielęgnacyjnego, czy świadczenia emerytalno-rentowego.

Okoliczność powyższa w sposób szczególny dotyczy rodziców dzieci niepełnosprawnych, którzy na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
www.rpo.gov.pl

w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz.U. Nr 28, poz. 149 ze zm.) nabyli prawo do wcześniejszej emerytury. Jest to grupa opiekunów, którzy nadal sprawują opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi, a ich świadczenie emerytalne (EWK) jest niższe od świadczenia pielęgnacyjnego. Zróżnicowanie wysokości świadczeń bardzo wyraźnie uwidoczniło się po nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych dokonanej ustawą z dnia 24 kwietnia 2014 r. (Dz.U. z dnia 30 kwietnia 2014 r. poz. 559), na mocy której podniesiono wysokość świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego rodzicom, którzy rezygnują z pracy, by zajmować się niepełnosprawnym dzieckiem. Od maja 2014 r. świadczenie podniesione zostało do 1000 zł netto, od stycznia 2015 roku będzie wynosiło 1200 zł netto, a od stycznia 2016 roku wzrośnie do kwoty 1300 zł netto. W listach do Rzecznika Zainteresowani wyrażają swoje niezadowolenie i poczucie krzywdy.

W ocenie Rzecznika, patrząc na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego poprzez pryzmat celu, jakiemu ma ono służyć, brak jest uzasadnienia do utrzymywania regulacji wykluczającej osobę uprawnioną do świadczenia emerytalno-rentowego z prawa do ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne. Tym bardziej, że obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości rezygnacji z przyznanego świadczenia w postaci emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, świadczenia przedemerytalnego, a zawieszenie/wstrzymanie wypłaty w.wym. świadczeń na wniosek emeryta lub rencisty, nie powoduje uzyskania statusu osoby bez ustalonego prawa do tych świadczeń.

Zdaniem Rzecznika istnieje potrzeba rozważenia możliwości wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych wyraźnej regulacji prawnej, umożliwiającej dokonanie wyboru korzystniejszego świadczenia w przypadku zbiegu uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego i świadczeń emerytalno-rentowych. Podobne rozwiązanie zostało uregulowane w art. 95-99 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

Pragnę poinformować, iż problem powyższy był już sygnalizowany Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP w lutym 2014 r. (kopia pisma w załączeniu).

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w sprawie oraz rozważenie możliwości podjęcia prac legislacyjnych w podnoszonym zakresie.

Załącznik 1

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich